

A „tékozló fiú” valóban megtért?

Ez a történet, egészen nyilvánvalóan a Mennyei Atyáról szól. Ahogyan a korabeli írástudók és farizeusok szemlélet, gondolkodás és cselekvésmódjával ellentétben Jézus úgy mutatja meg az Istent, mint az ebben szereplő történetben az édesapát. Vagyis, hogy ez az Isten az embert várja és hazavárja, hogy ennek az Istennek fontosak vagyunk. Tudjuk, hogy ez a történet Istent tárja fel és mutatja be, egy nagyon konkrét helyzetben. Abban a helyzetben, ahogyan bűnösök és vámosok ülnek le egy asztalhoz Jézussal és vállalja velük az asztalközösséget. Ezt a történetet egyfelől, nagyon világosan tudjuk értelmezni, másfelől, nem egyszer arról beszélünk, hogy a történet egyik fele nagyon szép, a másik fele pedig kérdéseket vet föl. Az a fele nagyon szép – így szoktuk ezt mondani - ahol a fiatalabbik fiú, megtér, ténylegesen hazatér, visszamegy az Atyához, az atyai házba, és azután ott bűnbánatot tart, és hogy ez csodálatos példája annak, hogy hogyan tudunk mi is Isten felé fordulni, Őrá „igen” – t mondani. Ez a történet szebbik része. Sajnos, van egy kevésbé szebbik része – magyarázata – ahol az akadémikuskodó báttal végül is, nem tudjuk mi történik. A történet vége nyitva marad.

Biztos, hogy ilyen egyértelmű, egyetlen magyarázatú ez a történet?

Nem volna e érdemes úgy is látnunk a kisebbik fiút, mint aki éhez, egyszerűen nélkülözik, és elege van az éhezésből. Éhsége és fizikai nyomorúsága elég konkrét, és emiatt jut eszébe az apai ház, így, elindul felé... De hogy ez megtérés e? Ez azért nagy, nyitva hagyott kérdés. Mert ha igazán megtérés volna, talán ez a fiú a következőt mondaná: „Most, hogy rádöbbszem, hova is jutottam, hogy apám mennyire szeretett engem, mennyire fontos voltam neki, hogy a szokásokkal ellentétben, első szóra odaadta az örökséget. Ez nem járt nekem, nem lett volna hatalmamban ezt kérni. Ez mind apám szeretetéről szól...” . Ez vezethetne bűnbánathoz, elindíthatná ezt a fiút, és amikor az apjához érkezik, talán ilyesmit mondana: „Apám! Rájöttem, hogy te szeretsz engem! Megláttam, hogy mennyire fontosnak és szeretetre méltónak tartottál engem... Szabadságot adtál nekem, persze elszúrtam. Ha befogadsz, de ha nem, én már úgy állok itt, hogy tudom, meg akarom köszönni Neked, amit értem tettél!”

Ez a megtérés és ebből fakad aztán bűnbánattartás és a többi. Kevésbé jön a megtérésből az, hogy „nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezz, csak béreseid közé fogadj be” ... Olyan, mint egy megtanult lecke. A lényeglátás hiányzik belőle. Mert a példabeszédbeli Mennyei Atya olyan, hogy nem tudunk akkora gazemberségeket elkövetni, hogy ne maradjunk a fiai. Ezt, a fiatalabbik fiú nem fogja föl, a „szövegéből” láthatjuk. A fiú leült a lakomára, zeneszó, tánc... de mi fog ezután történni? Hogy fog folytatódni és hogyan fejeződik be ez a történet? Másnap reggel, fölébred az a srác, szerintetek mi lesz? Nem annyira egyértelmű. Már csak azért sem az, mert az a helyzet, amiben Jézus elmondja a történetet, akkor adódik, amikor vámosok és utcanők jönnek hozzá és Ő leül velük egy asztalhoz. Azok a vámosok és bűnösök, már megtértek? Nem egyszerűen csak élnek Jézus nyitottságával, élnek annak a lehetőségével, hogy „esetleg, még velem is történhet valami. Van egy rabbi, aki szóba áll velem, hogy talán...” Még csak ennél a „talán” - nál tartunk. Nem a végénél tart a fiatalabb fiú sem, hanem a legelején. Ez sokkal inkább megfelel annak a helyzetnek, melyben a példabeszéd elhangzik.

Jézus azt is kérdezhetné: „Nem volna e számotokra lehetséges – írástudók és farizeusok - ha a hozzám érkező vámosokat, bűnösöket, egyéb népeket úgy látnátok, hogy Ők éhesek? Fáznak, rettenetes hiányaik vannak, életükkel kapcsolatos bizonytalanságaikkal együtt belekapaszkodnak egy szalmaszába. Tudnátok őket így látni?” Jézus nem idealizálja a hozzáérkezőket, azt mondván róluk,

hogy „ők már megtértek, minden rendben van velük” ... Inkább arról szól, hogy ez a történet két nyitott részből áll. Nyitva van az idősebb fiú története és a fiatalabb fiúé is. Mindkettő nyitott történet, csak az egyik bent ül az asztalnál, a másik meg kívül maradt. Ennek a történetnek éppen ez a sava borsó és lehet, hogy valamitől megfosztjuk magunkat akkor, ha szépen lekerekítjük a fiatalabb fiú történetét, azzal, hogy ez milyen szép, ahogyan révbé ért, eszik a hizlalt borjút... De ez a történet, inkább óriási kérdéseket vet föl: mi lesz ezután, másnap? Az idősebbik bemegy, vagy nem, a fiatalabbik marad e vagy nem? Hogyan megy be az idősebb és hogyan marad a fiatalabb, ha marad? Ez a történet, sokkal inkább erről szól. Fölfedezzük e az evangéliumi történet alapüzenetét? Vagyis, hogy Istenhez elszakíthatatlan kapcsolat fűz bennünket.

A történetben ez maradt nyitva, mert abból, hogy jóra vagy éppen rosszra fordul, a sorsunk, abból még nem következik semmi. Ahhoz, hogy a jó választ tudjuk megadni, arra van szükség – amit egyik testvér sem ismert fel – az egyik most éppen eszik, a másik meg éhezik. Eddig fordítva volt.

Óriási lehetőségünk, hogy ezt a történetet nyitottnak őrizzük meg, ha így teszünk, ennek a történetnek lesz egy fölszólítás, kihívás jellege: Mit kezdek a következő napommal, döntésemmel? Megszületik e bennem az a felismerés, amely még egyik testvérben sem született meg? Az egyik jól lakik, a másik éhezik, csak a lényeg nincs még meg...

Ebben aztán nagyon nagy szabadságot kaptunk Istentől arra, hogy bármelyik történetünket, életeseményünket szabadon fejezzük be, úgy ahogyan mi akarjuk. Minden kapcsolatunkhoz, találkozásunkhoz, ma vagy holnap hozzátehetünk még egy fejezetet. Személyes találkozásban, telefonon, folytathatjuk úgy, ahogyan eldöntjük. Tehetünk bármilyen folytatást, vagy befejezést bárhová, ha mást akarunk tenni. Ez az óriási szabadságunk. Ezért ez a történet nagy segítségünkre van, mert nyitva hagy bennünket is ott, ahol a szabadságunk adva van.

Néhány kérdés következik, amire ha válaszolsz, kiderülhet, hogy milyen kapcsolat fűz az Istenhez!

Te milyen örökséget, kincseket kaptál?

Isten engem is, Téged is, vár! Mikor, hogyan, fedezed fel ezt?

Elém, Eléd siet!

Szívéből megrendül...

Ha azt is végig gondolod, hogy van e olyan kapcsolat az életedben, amely másfajta folytatásra vár, szabadon dönthetsz a jövőd felől!

Melyik az, mit érdemes benne, érte tenni, hogyan kell folytatni, befejezni?

Ez a cselekvő képesség is valódi örökségünkhöz tartozik!

(Forrás: Pál Ferenc 2013.03.10 – NAGYBÖJT 4. Vasárnapja – C év prédikációjából)